ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

М. ӘУЕЗОВ атындағы ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН УНИВЕРСИТЕТІ

БЕКІТЕМІН
М. Әуезов атындағы
Оңтүстік Қазақстан
университетінің
Басқарма мүшесі – академиялық
мәселелер жөніндегі проректор
_____ Кудретуллаева Р.О.
«___» _____ 2026 ж.

«Тарих пәні бойынша оқушылардың ғылыми жобаларын әзірлеу және сүйемелдеу әдістемесі» біліктілік арттыру курсының

БАҒДАРЛАМАСЫ

Оқу мерзімі: 2 апта

Жалны сағат саны: 80

Шымкент, 2026 ж

Бағдарлама «Тарих және педагогика» факультетінің «Жалпы тарих және музей ісі» кафедрасының мәжілісінде қаралып, Оқу-әдістемелік кеңеске талқылауға ұсынылды (хаттама №___, «____»_____ 2026 ж.).

Жалпы тарих және музей ісі
кафедрасы меңгерушісі Отарбаева Г.К.

Бағдарлама университеттің Оқу-әдістемелік кеңесінде қаралып, бекітілді (хаттама №___, «____»_____ 2026 ж.).

Оқу-әдістемелік бірлестігінің жетекшісі Туребекова Г.З.

Жалпы білім беру ұйымдарының тарих пәні мұғалімдеріне арналған «**Тарих пәні бойынша оқушылардың ғылыми жобаларын әзірлеу және сүйемелдеу әдістемесі**» атты педагогтердің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы

Бағдарламаны құрастыру бойынша жұмысшы тобы

№	Аты – жөні	Қызметі	Байланыс деректері
1	Отарбаева Г.К.	т.ғ.к.,доцент	87017154679
2	Нарымбет Г.Б.	PhD доктор, аға оқытушы	87028817824
3	Мирзамсеитова К. Е.	аға оқытушы	87004035800

Қысқартулар:

ҚР – Қазақстан Республикасы.
ББББ – білім беру бағдарламасы.
ББЖМ – білім алушылардың білім жетістіктерінің мониторингі.
БА – біліктілікті арттыру.
ББББ – білім беру бағдарламасы.
ПБА – педагогтердің біліктілігін арттыру.
МЖМБС – мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты.
ЖББ – жалпы білім беретін пәндер.
ӘНХ – әдістемелік-нұсқаулық хат.
ОӘК - оқу-әдістемелік кешен
ТӨЖ - тыңдаушының өзіндік жұмысы
ЕББК - ерекше білім беру қажеттілігі
АКТ - ақпараттық-коммуникациялық технологиялар
ЖИ- жасанды интелект

Мазмұны

1 Жалпы ережелер

2 Глоссарий

3 Бағдарламаның тақырыптық бағыты

4 Бағдарламаның мақсаты міндеттері және күтілетін нәтижелері

5 Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

6 Оқу процесін ұйымдастыру

7 Бағдарламаны оқу әдістемелік қамтамасыз ету

8 Оқу нәтижелерін бағалау

9 Курстан кейінгі қолдау

10 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Қосымша 1 Күнтізбелік тақырыптық жоспар

Қосымша 2 Ғылыми жоба паспорты

Қосымша 3 Бағалау рубрикасы

1. **Жалпы ережелер**

«Тарих пәні бойынша оқушылардың ғылыми жобаларын әзірлеу және сүйемелдеу әдістемесі» білім беру бағдарламасы 72 академиялық сағат көлемінде тарих пәні мұғалімдерінің зерттеушілік, әдістемелік және цифрлық құзыреттерін жетілдіруге бағытталған. Бағдарлама оқушының жас ерекшелігіне сай ғылыми жобаны тақырып таңдаудан бастап нәтижені жария қорғауға дейін жоспарлау, ұйымдастыру, бағалау және сүйемелдеу тәсілдерін қамтиды.

Бағдарламаның өзектілігі мектептегі тарих білімінің мазмұнын дайын ақпаратты меңгертуден дәлелге негізделген тарихи пайымдауға, деректерді сыни талдауға және дербес зерттеу жүргізуге бағыттау қажеттілігімен айқындалады. Мұғалім ғылыми жетекші ретінде оқушыға зерттеу сұрағын нақтылауға, қолжетімді әрі сенімді дерек қорын құруға, академиялық адалдық нормаларын сақтауға және зерттеу нәтижесін ғылыми тілде ұсынуға жағдай жасайды.

Бағдарлама Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын, жалпы орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын, тарих пәнінің үлгілік оқу бағдарламаларын, педагогтің кәсіби қызметі мен академиялық адалдық қағидаттарын ескере отырып әзірленді.

Бағдарламаның негізгі қағидаттары

- ғылымилық және тарихи дерекке сүйену;
- оқушының зерттеушілік дербестігі мен қауіпсіздігін сақтау;
- тарихи контексті, көпперспективалылықты және дәлелді пікірді құрметтеу;
- академиялық адалдық, авторлық құқық және зерттеу этикасы;
- инклюзивтілік және тапсырмаларды оқушы мүмкіндігіне бейімдеу;
- зерттеу нәтижесін практикада қолдану және рефлексия.

2. Глоссарий

Термин	Анықтамасы
Академиялық адалдық	оқу және зерттеу жұмысында авторлықты, дереккөзді, дәйексөзді және нәтиженің шынайылығын сақтауға негізделген мінез-құлық қағидаттары.
Аннотация	жобаның мақсаты, әдісі, негізгі нәтижесі мен қорытындысын ықшам сипаттайтын мәтін.
Архивтік дерек	архив қорында сақталған және өткенді зерттеуге пайдаланылатын жазбаша, визуалды немесе өзге құжат.
Дереккөздер триангуляциясы	бір тұжырымды әртүрлі типтегі бірнеше дерекпен салыстырып тексеру тәсілі.
Зерттеу мәселесі	ғылыми тұрғыдан түсіндіруді қажет ететін қайшылық, белгісіздік немесе толық зерттелмеген сұрақ.
Зерттеу сұрағы	зерттеу барысында дәлелдер арқылы жауап берілетін нақты, шектеулі және тексерілетін сұрақ.
Ғылыми жоба	мәселе, мақсат, әдіс, дерек, талдау, нәтиже және қорытынды бірлігіне негізделген аяқталған зерттеу жұмысы.
Ғылыми жетекшілік	оқушының дербестігін сақтай отырып зерттеу үдерісін жоспарлау, кеңес беру, кері байланыс және мониторинг арқылы қолдау.
Историография	тарихи мәселенің зерттелу тарихы, ғылыми көзқарастар мен еңбектер жиынтығы.
Контент талдау	мәтіндік немесе визуалды материалдағы тақырыптар мен мағыналарды жүйелі кодтау және түсіндіру әдісі.
Өлкетану зерттеуі	аймақтың тарихын жергілікті деректер, ауызша тарих, музей және архив материалдары арқылы зерделеу.
Плагиат	өзгенің идеясын, мәтінін немесе нәтижесін дереккөзге дұрыс сілтеме жасамай иемдену.

Термин	Анықтамасы
Респондент	сұхбатқа, сауалнамаға немесе ауызша тарих жазбасына қатысушы тұлға.
Тарихи дерек	өткен туралы мәлімет сақталған материалдық, жазбаша, ауызша, визуалды немесе цифрлық нысан.
Цифрлық гуманитаристика	гуманитарлық деректерді цифрлық құралдармен жинау, өңдеу, талдау және визуалдау тәсілдерінің жиынтығы.

3. Бағдарламаның тақырыптық бағыты

Бағдарлама пәндік-әдістемелік бағытқа жатады және мектеп оқушысының тарих саласындағы ғылыми жобасын әзірлеу мен сүйемелдеудің тұтас циклін қамтиды. Курста тарихи зерттеу логикасы педагогикалық жобалау, қалыптастырушы бағалау және цифрлық сауаттылықпен ұштастырылады.

- ғылыми мәселе мен зерттеу сұрағын анықтау;
- тақырыптың өзектілігі, жаңалығы және практикалық маңызын негіздеу;
- историография мен дереккөздер корпусын қалыптастыру;
- архив, музей, кітапхана, өлкетану және цифрлық қорлармен жұмыс;
- ауызша тарих, сұхбат, сауалнама, контент талдау, салыстырмалы және картографиялық әдістер;
- дәйексөз келтіру, библиография құрастыру, дербес деректерді қорғау;
- жоба мәтінін, постерді, презентацияны және қорғау сөзін әзірлеу;
- оқушы ілгерілеуін бағалау және курстан кейін сүйемелдеу.

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

4.1 Мақсаты

Тарих пәні мұғалімдерінің оқушылардың ғылыми жобаларын сапалы әзірлеуіне, этикалық және әдістемелік тұрғыдан дұрыс сүйемелдеуіне қажетті кәсіби құзыреттерін дамыту.

4.2 Міндеттері

- тарихи зерттеудің ғылыми аппараты мен логикасын меңгерту;
- оқушының жасына, қызығушылығына және қолжетімді деректерге сай тақырып таңдауды үйрету;
- зерттеу сұрағы, болжам, мақсат, міндет, нысан және пән арасындағы байланысты құру;
- тарихи деректерді іздеу, іріктеу, верификациялау және интерпретациялау дағдыларын жетілдіру;
- академиялық адалдық пен зерттеу этикасын жобаның барлық кезеңіне енгізу;
- жобаны кезең-кезеңімен басқару және сапалы кері байланыс беру құралдарын қалыптастыру;
- ғылыми мәтін, визуализация және ауызша қорғауды бағалау өлшемдерін қолдану;
- мұғалімнің жеке әдістемелік өнімі мен оқушы жобасының прототипін әзірлеу.

4.3 Күтілетін нәтижелер

Курс соңында тыңдаушы:

- мектептегі тарихи зерттеуге қойылатын ғылыми және әдістемелік талаптарды түсіндіреді;
- зерттеуге жарамды тақырыпты шектеп, нақты зерттеу сұрағын тұжырымдайды;
- жобаның ғылыми аппаратын өзара қисынды байланыстырады;
- бастапқы және кейінгі деректерді сенімділік, авторлық, мақсат, контекст және шектеу өлшемдері бойынша талдайды;
- тиісті зерттеу әдістерін таңдап, оларды оқушы деңгейіне бейімдейді;
- сілтеме мен әдебиеттер тізімін бірізді рәсімдеп, плагиат тәуекелін азайтады;
- жобаның күнтізбелік жоспарын, консультация журналын және аралық бақылау нүктелерін құрады;
- критериалды рубрика арқылы жоба мәтіні мен қорғауға дәлелді кері байланыс береді;
- оқушының дербестігін сақтайтын қауіпсіз және этикалық жетекшілік моделін қолданады;

- өз мектебінде іске асыруға дайын ғылыми жоба пакетін қорғайды.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарлама алты өзара байланысты модульден тұрады. Бір академиялық сағат 45 минутқа тең. Жалпы көлемі 72 академиялық сағат: 16 сағат дәріс, 40 сағат практикалық жұмыс, 12 сағат өзіндік жұмыс және 4 сағат қорытынды бағалау.

№	Модуль	Дәріс	Практика	Өзіндік жұмыс	Бағалау	Барлығы
1	Нормативтік және әдіснамалық негіздер	2	2	2	0	6
2	Зерттеу дизайны және ғылыми аппарат	4	8	2	0	14
3	Тарихи деректер және цифрлық зерттеу құралдары	4	8	2	0	14
4	Ғылыми жобаны әзірлеу және басқару	4	12	2	0	18
5	Жетекшілік бағалау және зерттеу нәтижесін ұсыну	2	8	2	0	12
6	Қорытынды жоба және рефлексия	0	2	2	4	8
	Барлығы	16	40	12	4	72

5.1 Модуль 1 Нормативтік және әдіснамалық негіздер

Қазақстандағы білім беру саясаты және зерттеушілік құзыреттілік. Тарих пәнінің оқу мақсаттарындағы зерттеу әрекеті. Ғылыми жоба, оқу жобасы және рефераттың айырмашылығы.

Педагогтің ғылыми жетекші ретіндегі рөлі мен жауапкершілігі. Оқушының авторлығы, қауіпсіздігі, дербес деректерді қорғау және ата-ананың ақпараттандырылған келісімі.

Практикалық нәтиже: мектептегі жоба жұмысына арналған талаптар чек-парағы және этикалық тәуекел картасы.

5.2 Модуль 2 Зерттеу дизайны және ғылыми аппарат

Тақырыпты таңдау критерийлері: өзектілік, зерттелу деңгейі, дерек қолжетімділігі, орындалу мерзімі және оқушы мүмкіндігі. Тақырыпты уақыт, кеңістік және проблема бойынша шектеу.

Зерттеу мәселесі мен сұрағы. Мақсат, міндеттер, нысан, пән, болжам, жаңалық және практикалық маңыз. Операционалдық ұғымдар және зерттеу логикасының матрицасы.

Тарихнамалық шолу құрастыру. Ғылыми әдебиетті іздеу стратегиясы, кілт сөздер, аннотациялау және әдебиет картасы.

Практикалық нәтиже: бір оқушы жобасының паспорты, зерттеу сұрағының үш нұсқасы және ғылыми аппараттың логикалық картасы.

5.3 Модуль 3 Тарихи деректер және цифрлық зерттеу құралдары

Бастапқы және кейінгі деректер. Автор, аудитория, мақсат, уақыт, контекст, мазмұн, репрезентативтілік және шектеу өлшемдері. Дерек пен интерпретацияны ажырату.

Архив, музей, кітапхана, мерзімді баспасөз, статистика, карта, фото, хат және мемуар материалдарымен жұмыс. Ауызша тарих: сұхбат нұсқаулығы, жазбаға келісім, транскрипция және сақтау.

Цифрлық іздеу және дерек менеджменті: файл атаулары, метадерек, кестелік кодтау, уақыт сызығы, карта және қарапайым визуализация. Жасанды интеллектіні жауапты қолдану: идеяны нақтылау мен тілдік редакцияға көмек, бірақ дерек пен дәйексөзді міндетті тексеру.

Практикалық нәтиже: кемінде бес деректен тұратын аннотацияланған корпус және екі дерекке салыстырмалы талдау.

5.4 Модуль 4 Ғылыми жобаны әзірлеу және басқару

Зерттеу әдістерін таңдау: тарихи-салыстырмалы, тарихи-генетикалық, проблемалық-хронологиялық, контент талдау, кейс-стади, ауызша тарих және микротарих тәсілі. Әдіс пен сұрақ сәйкестігі.

Жоба мәтінінің құрылымы: титул беті, мазмұн, аннотация, кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды, әдебиеттер және қосымша. Аргумент, дәлел, қарсы дәлел және аралық қорытынды.

Жобаны басқару: кезеңдер, мерзім, ресурстар, тәуекелдер, консультация журналы және нұсқаларды сақтау. Кері байланыстың «нақтылау - дәлел - келесі қадам» моделі.

Практикалық нәтиже: толық жоспар, бір аналитикалық бөлімнің прототипі, дерекке сілтеме үлгілері және 8 апталық жұмыс кестесі.

5.5 Модуль 5 Жетекшілік бағалау және зерттеу нәтижесін ұсыну

Оқушы дербестігін қолдау: сұрақ қою, таңдау ұсыну, қысқа консультация, прогресс конференциясы және рефлексия. Ерекше білім беру қажеттілігі бар оқушыларға қолжетімді қолдау.

Қалыптастырушы және жиынтық бағалау. Тақырып, ғылыми аппарат, дерек, әдіс, талдау, жаңалық, мәтін, академиялық адалдық және қорғау өлшемдері. Дескриптор мен сапалы кері байланыс.

Постер, слайд, экспонат, цифрлық карта немесе подкаст арқылы нәтиже ұсыну. Үш минуттық ғылыми питч, сұраққа жауап және қобалжуды басқару.

Практикалық нәтиже: бағалау рубрикасы, қорғау сценарийі және оқушыға арналған кері байланыс парағы.

5.6 Модуль 6 Қорытынды жоба және рефлексия

Тыңдаушы өз мектебінде іске асыруға дайын жоба пакетін ұсынады: жоба паспорты, дерек картасы, күнтізбелік жоспар, этикалық құжаттар, бағалау рубрикасы және қорғау форматы.

Өзара сараптама, жобаны жетілдіру, жеке кәсіби даму мақсатын белгілеу және 30 күндік енгізу жоспары.

6. Оқу үдерісін ұйымдастыру

Оқу процесі күндізгі, қашықтан немесе аралас форматта ұйымдастырылуы мүмкін. Курс мазмұны дәріс, практикалық шеберхана, дерек зертханасы, кейс талдау, микроконсультация, өзіндік жұмыс, өзара бағалау және қорытынды қорғау арқылы меңгеріледі.

6.1 Оқыту тәсілдері

- проблемалық дәріс және қысқа нұсқаулық;
- нақты оқушы жобаларын сараптау;
- дерекке негізделген зертханалық жұмыс;
- жобалау спринті және прототиптеу;
- модельдеу: жетекші мен оқушы консультациясы;
- peer review және модерация;
- рефлексиялық күнделік пен әрекет жоспары.

6.2 Тыңдаушының оқу жүктемесі

Сабаққа қатысу, практикалық тапсырмаларды орындау және қорытынды жобаны қорғау міндетті. Өзіндік жұмыс аудиториядан тыс орындалып, портфолиода жинақталады. Қашықтан оқыту кезінде бейнесабақ, синхронды консультация, ортақ құжат және оқу платформасындағы тапсырма қолданылады.

6.3 Саралау және қолжетімділік

Тапсырмалар базалық, қолданбалы және тереңдетілген деңгейде ұсынылады. Тыңдаушы өз өңіріне, сыныбына және дерек қорына сай жоба тақырыбын таңдайды. Материалдар мәтіндік және визуалды форматта беріледі; көлемді тапсырма кезеңдерге бөлінеді; кері байланыс ауызша және жазбаша түрде ұсынылады.

7 Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

7.1 Тыңдаушы портфолиосы

- диагностикалық сауалнама және бастапқы жоба идеясы;
- жоба паспорты және зерттеу логикасының матрицасы;
- аннотацияланған библиография мен дерек картасы;
- этикалық келісім үлгісі және тәуекел чек-парағы;
- күнтізбелік жоспар және консультация журналы;
- ғылыми мәтін фрагменті және сілтеме үлгілері;
- бағалау рубрикасы, постер не презентация прототипі;
- 30 күндік енгізу жоспары.

7.2 Оқу ресурстары

- нормативтік құқықтық актілер және пәннің оқу бағдарламалары;
- ғылыми мақалалар, монографиялар, диссертациялар және библиографиялық каталогтар;
- ұлттық және өңірлік архив, музей, кітапхана қорлары;
- цифрланған тарихи карталар, статистика, мерзімді баспасөз және фотоколлекциялар;
- мәтіндік редактор, электрондық кесте, презентация және сілтеме менеджері;
- жоба паспорты, дерек талдау парағы, бақылау тізімі және бағалау рубрикасы.

7.3 Ғылыми жетекшінің жұмыс алгоритмі

1. Диагностика: оқушының қызығушылығын, бастапқы дағдысын және қолжетімді ресурсты анықтау.
2. Жобалау: мәселе, сұрақ, мақсат, әдіс, дерек және күтілетін өнімді келісу.
3. Жоспарлау: кезең, мерзім, аралық өнім және кездесу кестесін бекіту.
4. Сүйемелдеу: дайын жауап бермей, бағыттаушы сұрақ және нақты кері байланыс ұсыну.
5. Мониторинг: дәлел базасын, авторлық үлесті, этиканы және мерзімді жүйелі тексеру.
6. Дайындау: мәтінді редакциялау, визуалды өнім мен қорғауды репетициялау.
7. Рефлексия: нәтиже мен үдерісті бағалап, келесі зерттеуге ұсыныс әзірлеу.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Бағалау бастапқы диагностика, қалыптастырушы бағалау және қорытынды қорғаудан тұрады. Қорытынды нәтиже 100 балдық жүйемен есептеледі.

Бағалау компоненті	Үлес	Дәлел
Практикалық тапсырмалар	30 балл	Модульдік өнімдер мен уақытылы түзету
Тыңдаушы портфолиосы	20 балл	Құжаттардың толықтығы және өзара байланысы
Қорытынды жоба пакеті	40 балл	Ғылыми және әдістемелік сапа
Қорғау және рефлексия	10 балл	Дәлелді таныстырылым және сұраққа жауап

Курсты сәтті аяқтау шарты: жиынтық нәтижеден кемінде 60 балл жинау, қорытынды жоба пакетін тапсыру және қорғауға қатысу. 85-100 балл - жоғары деңгей, 70-84 балл - жеткілікті деңгей, 60-69 балл - базалық деңгей, 0-59 балл - толықтыруды қажет етеді.

8.1 Қорытынды жобаға қойылатын талаптар

- тақырып тарих пәнінің мазмұнына және оқушы жасына сәйкес;

- зерттеу сұрағы нақты, даулы немесе түсіндіруді қажет ететін сипатта;
- мақсат, міндет, әдіс және дерек өзара үйлесімді;
- кемінде екі түрлі типтегі тарихи дерек қарастырылған;
- академиялық адалдық пен этикалық талаптар сақталған;
- жұмыс кестесі, бағалау рубрикасы және қорғау форматы әзірленген;
- мұғалім мен оқушы әрекеті ажыратылып, оқушының дербестігі көрінеді.

Жоба жұмысының таныстырылымдарын бағалау үшін келесі өлшемдер болінеді:

«5» (өте жаксы) рейтингі 90-100 балл аралығында белгіленді.

«4» (жақсы) рейтингі 70-89 баллға сәйкес келеді.

«3» рейтингі (қанағаттанарлық) жалпы 50-69 балға сәйкес келеді.

Жоба үшін максималды балл саны - 100 балл.

Жоба презентация түрінде таныстырылады.

9 Курстан кейінгі қолдау

«Тарих пәні бойынша оқушылардың ғылыми жобаларын әзірлеу және сүйемелдеу әдістемесі » атты педагогтердің біліктілігін арттыру курсынан кейінгі қолдау педагогтердің курс барысында меңгерген білімдері мен дағдыларын педагогикалық тәжірибеде тиімді қолдануын қамтамасыз етуге, кәсіби дамуын жалғастыруға және заманауи оқыту әдістерін оқу үдерісіне тұрақты енгізуге бағытталады.

Курстан кейінгі қолдаудың мақсаты

Курстан кейінгі қолдаудың негізгі мақсаты – педагогтердің тарих пәні бойынша оқушылардың ғылыми жобаларын әзірлеу және сүйемелдеу әдістемесі практикалық қызметте қолдануына әдістемелік қолдау көрсету, кәсіби қиындықтарын анықтау және оларды шешуге бағытталған ұсынымдар беру.

Курстан кейінгі қолдаудың міндеттері

Курстан кейінгі қолдаудың міндеттері:

1. Курс барысында меңгерілген заманауи оқыту әдістері мен технологияларын педагогикалық тәжірибеге енгізуге қолдау көрсету.
2. Тарих сабақтарында зерттеушілік, жобалық, проблемалық, саралап және белсенді оқыту әдістерін қолдану тәжірибесін жетілдіру.
3. Практикалық жұмыстарды ұйымдастыру бойынша әдістемелік көмек көрсету.

4. Цифрлық білім беру ресурстарын пайдалануға қолдау көрсету.

5. STEM/STEAM тәсілдерін тарих пәнін оқытуға кіріктіру бойынша педагогтердің тәжірибесін жетілдіру.

6. Жасанды интеллект құралдарын оқу үдерісінде тиімді әрі жауапты пайдалануға қатысты әдістемелік ұсынымдар беру.

7. Педагогтердің авторлық оқу-әдістемелік материалдарын әзірлеуіне және жетілдіруіне жағдай жасау.

8. Педагогтердің кәсіби тәжірибе алмасуын және өзара қолдауын ұйымдастыру.

9. Педагогтердің кәсіби қажеттіліктері мен кездесетін қиындықтарын анықтап, оларға сәйкес әдістемелік қолдау көрсету.

Курстан кейінгі қолдау формалары

Курстан кейінгі қолдау келесі формаларда жүзеге асырылады:

- жеке және топтық консультациялар;
- онлайн және офлайн әдістемелік кеңестер;
- вебинарлар мен семинарлар;
- шеберлік сыныптары;
- тәжірибе алмасу кездесулері;
- ашық сабақтар;
- өзара сабаққа қатысу және сабақтарды талдау;
- әдістемелік бірлестік отырыстары;
- кәсіби қауымдастықтардағы тәжірибе алмасу;
- электрондық пошта және онлайн байланыс құралдары арқылы консультациялық қолдау;
- әдістемелік материалдар мен ұсынымдар тарату.

Курстан кейінгі іс-шаралар

Курс аяқталғаннан кейін педагогтердің кәсіби қызметінде төмендегі іс-шараларды ұйымдастыру ұсынылады:

1. «Заманауи тарих сабағы» тақырыбында ашық сабақтар өткізу.
2. Тарих пәнінде қолданылған заманауи әдістердің тиімділігін талдау.
3. Практикалық жұмыстардың жаңа үлгілерін әзірлеу.
4. STEM/STEAM бағытындағы шағын жобаларды жүзеге асыру.
5. Цифрлық және интерактивті оқу ресурстарын әзірлеу және тәжірибеде қолдану.
6. Әдістемелік бірлестік отырыстарында курс нәтижелерімен бөлісу.
7. Педагогтердің өз тәжірибесін жинақтап, әдістемелік өнім түрінде ұсынуы.

Курстан кейінгі мониторинг

Курстан кейін педагогтердің алған білімдері мен дағдыларын тәжірибеде қолдану деңгейіне мониторинг жүргізіледі.

Мониторинг барысында:

- заманауи оқыту әдістерін сабақта қолдану жиілігі;
- цифрлық ресурстарды пайдалану деңгейі;
- практикалық жұмыстарды ұйымдастыру сапасы;

- STEM/STEAM элементтерін қолдану;
- оқу тапсырмаларының практикалық бағыттылығы;
- бағалау әдістерін тиімді пайдалану;
- педагогтердің кәсіби рефлексиясы;
- білім алушылардың оқу белсенділігі мен зерттеушілік дағдыларының дамуына ықпалы қарастырылады.

Мониторинг сауалнама, өзіндік талдау, сабаққа қатысу, әдістемелік өнімдерді сараптау және педагогтердің есептері негізінде жүргізілуі мүмкін.

Күтілетін нәтижелер

Курстан кейінгі қолдау нәтижесінде педагогтер:

- курс барысында меңгерген заманауи әдістер мен технологияларды жүйелі түрде қолданады;
- тарих сабақтарын заманауи педагогикалық тәсілдер негізінде жобалайды;
- практикалық жұмыстарды тиімді әрі қауіпсіз ұйымдастырады;
- цифрлық ресурстар оқу мақсаттарына сәйкес пайдаланады;
- STEM/STEAM элементтерін тарих пәнінің мазмұнына кіріктіреді;
- білім алушылардың зерттеушілік, сыни және шығармашылық ойлау дағдыларын дамытуға бағытталған тапсырмалар әзірлейді;
- тәжірибесін әріптестерімен бөліседі;
- өз кәсіби қызметіне тұрақты рефлексия жүргізеді;
- кәсіби даму қажеттіліктерін анықтап, жеке кәсіби даму бағытын жоспарлайды.

Курстан кейінгі әдістемелік өнімдер

Педагогтер курстан кейін өз тәжірибесінде келесі әдістемелік өнімдерді әзірлеп, жинақтай алады:

- заманауи әдістер негізіндегі сабақ жоспары;
- практикалық жұмыс әзірлемесі;
- цифрлық оқу ресурсы;
- STEM/STEAM жобасы;
- тарих есептер мен контекстік тапсырмалар жинағы;
- бағалау құралдарының жинағы;
- авторлық әдістемелік әзірлеме;
- педагогикалық тәжірибе туралы рефлексивтік есеп.

Курстан кейінгі қолдау педагогтердің кәсіби дамуының сабақтастығын қамтамасыз етіп, курста меңгерілген білім мен дағдылардың нақты педагогикалық практикаға енгізілуіне және химия пәнін оқыту сапасын арттыруға бағытталады.

10 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы. Қолданыстағы редакция.

2. Қазақстан Республикасының «Педагог мәртебесі туралы» Заңы. Қолданыстағы редакция.

3. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығы «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы». Қолданыстағы редакция.

4. Қазақстан Республикасының орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. Қолданыстағы редакция.

5. Жалпы орта білім беру деңгейінің «Қазақстан тарихы» және «Дүниежүзі тарихы» пәндері бойынша үлгілік оқу бағдарламалары. Қолданыстағы редакция.

6. Қазақстан Республикасының «Дербес деректер және оларды қорғау туралы» Заңы. Қолданыстағы редакция.

7. Қазақстан Республикасының «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңы. Қолданыстағы редакция.

8. Booth W. C., Colomb G. G., Williams J. M. The Craft of Research. 4th ed. Chicago: University of Chicago Press, 2016.

9. Wineburg S. Historical Thinking and Other Unnatural Acts. Philadelphia: Temple University Press, 2001.

10. Seixas P., Morton T. The Big Six Historical Thinking Concepts. Toronto: Nelson Education, 2013.

11. Yow V. R. Recording Oral History: A Guide for the Humanities and Social Sciences. 3rd ed. Rowman & Littlefield, 2014.

12. Turabian K. L. A Manual for Writers of Research Papers, Theses, and Dissertations. 9th ed. Chicago: University of Chicago Press, 2018.

13. UNESCO. Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris: UNESCO, 2023.

Қосымша 1 Күнтізбелік тақырыптық жоспар

№	Сабақ тақырыбы	Формасы	Сағат
1	Курсқа кіріспе Бастапқы диагностика	Практика	3
2	Нормативтік талаптар және зерттеу мәдениеті	Дәріс және практика	3
3	Ғылыми жоба тақырыбын таңдау және шектеу	Дәріс және практика	3
4	Зерттеу мәселесі мен сұрағын тұжырымдау	Практика	3
5	Мақсат міндет нысан пән болжам	Дәріс және практика	3
6	Историографиялық шолу және әдебиет іздеу	Практика	3
7	Жоба паспорты мен логикалық матрица	Өзіндік жұмыс және практика	3
8	Тарихи деректердің түрлері және сыны	Дәріс және практика	3
9	Архив музей кітапхана қорларымен жұмыс	Практика	3
10	Ауызша тарих және зерттеу этикасы	Дәріс және практика	3
11	Цифрлық қорлар және дерек менеджменті	Практика	3
12	Деректерді триангуляциялау	Өзіндік жұмыс және практика	3
13	Тарихи зерттеу әдістерін таңдау	Дәріс және практика	3
14	Контент талдау салыстыру және кейс әдісі	Практика	3
15	Ғылыми мәтіннің құрылымы	Дәріс және практика	3
16	Аргумент дәлел және қарсы дәлел	Практика	3
17	Сілтеме библиография және академиялық адалдық	Практика	3
18	Жобаның күнтізбелік жоспары және тәуекелдері	Өзіндік жұмыс және практика	3

№	Сабақ тақырыбы	Формасы	Сағат
19	Ғылыми жетекшілік және сапалы кері байланыс	Дәріс және практика	3
20	Критериалды бағалау және модерация	Практика	3
21	Постер презентация және ғылыми питч	Практика	3
22	Қорытынды жоба пакетін жетілдіру	Өзіндік жұмыс және практика	3
23	Қорытынды жобаларды қорғау	Бағалау	3
24	Қорғау рефлексия және 30 күндік жоспар	Бағалау және практика	3

Қосымша 2 Ғылыми жоба паспорты

Бөлім	Мазмұны
Жоба тақырыбы	
Зерттеу мәселесі	
Негізгі зерттеу сұрағы	
Қосымша сұрақтар	
Мақсаты	
Міндеттері	
Зерттеу нысаны мен пәні	
Болжам немесе бастапқы тезис	
Уақыт және географиялық шекарасы	
Негізгі ұғымдар	

Бөлім	Мазмұны
Дереккөздер корпусы	
Зерттеу әдістері	
Жаңалығы	
Практикалық маңызы	
Күтілетін өнім	
Этикалық тәуекел және оны азайту	
Негізгі кезеңдер мен мерзімдер	
Жетекші қолдауының форматы	

Қосымша 3 Қорытынды жобаны бағалау рубрикасы

№	Өлшем	Жоғары деңгей	Жеткілікті деңгей	Толықтыру қажет	Балл
1	Тақырып және өзектілік	Тақырып нақты шектелген, өзектілігі дәлелді	Шектеуі не негіздемесі жартылай	Тақырып тым кең, негіздеме әлсіз	10
2	Зерттеу сұрағы және ғылыми аппарат	Барлық элемент өзара қисынды және тексерілетін	Жекелеген сәйкессіздік бар	Элементтер байланыспаған	15
3	Дереккөздер	Әртүрлі әрі сенімді дерек сыни талданған	Дерек жеткілікті, талдау ішінара	Дерек аз не тек сипатталған	15
4	Әдіс және зерттеу дизайны	Әдіс сұраққа сәйкес, процедурасы түсінікті	Әдіс аталған, қолданылуы толық емес	Әдіс негізделмеген	10

№	Өлшем	Жоғары деңгей	Жеткілікті деңгей	Толықтыру қажет	Балл
5	Талдау және қорытынды	Дәлелді аргумент, қорытынды сұраққа жауап береді	Талдау бар, байланыс кейде әлсіз	Мәтін негізінен мазмұндама	15
6	Академиялық адалдық және этика	Сілтеме бірізді, келісім мен дерек қорғау ескерілген	Ұсақ рәсімдеу қателері бар	Елеулі плагиат не этикалық тәуекел бар	10
7	Жобаны басқару және оқушы дербестігі	Кезеңдер, бақылау нүктелері және рөлдер анық	Жоспар бар, бірақ өлшемдері толық емес	Жоспар мен рөлдер айқын емес	10
8	Өнім және қорғау	Материал анық, визуал орынды, сұраққа дәлелді жауап береді	Негізгі мазмұн түсінікті, ұсынуда кемшілік бар	Ұсыну құрылымсыз, дәлел аз	10
9	Рефлексия және енгізу	Келесі қадам нақты және орындалатын	Келесі қадам жалпы сипатта	Рефлексия үстірт	5

Жиынтық балл: _____ / 100

Сарапшының дәлелді кері байланысы: _____ _____

Келесі нақты қадам: _____ _____